

Wyprawa do źródła zaczyna się, kiedy mam sześć lat
i piętnaście lat, i trzydzieści cztery lata i osiemdziesiąt
dziewięć lat. Nieustanny ruch, ale – przecież – też
nieustanne bycie u początku.

Małgorzata Lebda, *Ruch ciała, płynne w nim. Ciało ciągnące ku*,
[w:] M. Lebda, *Pieśni na brzegach*

Szanowni Państwo,

„Rzeka jest ośrodkiem specyficznego doświadczenia akwatyčno-atmosferycznego. Nie wystarczy znaleźć się w nurcie rzeki. Płynie się wodą, ale jednocześnie płynie się przez całą konstelację zjawisk [...]”, pisał Tadeusz Sławek (Sławek, 2013), rozważając „w-pływy” płynnego żywiołu na powstanie oraz długie trwanie uniwersalnych opowieści. Rzeka jako symbol wody ma bowiem wielką moc wyobrazeniową, stanowiąc zarówno motyw literacki, jak i element edukacyjny. W kontekście literatury dla dzieci i młodzieży może pełnić różnorodne funkcje – od miejsca przygód, przez przestrzeń refleksji nad naturą, po metaforę emocji czy symbol przemian. Szczególnie dziś rzeka jako metonimia wody odgrywa również kluczową rolę w kształtowaniu świadomości klimatyczno-środowiskowej młodych czytelników.

Z przyjemnością zapraszamy do udziału w konferencji naukowej pt. **„W-pływy. Rzeki oraz inne wody w literaturze dla dzieci i młodzieży”**, która odbędzie się w dniach **10-11 kwietnia 2025 roku** w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w trybie stacjonarnym. Organizatorami konferencji są Centrum Badań nad Literaturą i Kulturą dla Dzieci i Młodzieży w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz Interdyscyplinarne Centrum Badań nad Edukacją Humanistyczną w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

Celem konferencji jest podjęcie akwakrytycznej refleksji na temat obecności rzeki oraz innych wód w literaturze dziecięcej i młodzieżowej. Chcemy zwrócić uwagę na różnorodność sposobów przedstawiania rzeki, jej rolę w kreowaniu wyobraźni młodego czytelnika oraz jej znaczenie w procesie edukacji, także dotyczącej klimatu i środowiska.

Tematyka konferencji obejmuje następujące zagadnienia:

- Rzeka jako motyw w tekstach literackich oraz tekstach kultury adresowanych do dzieci i młodzieży
- Rzeki dzieciństwa – mit, topika, wyobraźnia
- Graniczność, transgresyjność i liminalność rzek
- Nowohumanistyczna lektura rzeki – odnawianie znaczeń
- Akwakrytyczna perspektywa lektury
- Rzeka jako splot ludzkiego i nie-ludzkiego
- Pustka, brak – rzeki, których nie ma
- Rzeka w kontekście kryzysu klimatyczno-środowiskowego
- Relacje z rzeką – przygody, wyzwania, zmiany, obawy, lęki, nadzieje
- Nowe opowieści o rzekach
- Literatura *non fiction* dla młodych odbiorców dotycząca rzek/wody

- Interdyscyplinarna lektura rzeki
- Językowy obraz rzek; hydronimia i frazeologia rzeczna w literaturze dziecięcej
- Rzeki i inne wody w edukacji przedmiotów humanistycznych i niehumanistycznych
- Jak czytać rzekę/wodę – metody pracy z rzeką/wodą w edukacji
- Rzeki jako wyzwanie (humanistycznej) edukacji terenowej
- Rzeki jako przestrzeń terapii

Lista proponowanych zagadnień nie wyczerpuje tematu konferencji i pozostaje otwarta na alternatywne ujęcia problematyki związanej z rzekami oraz innymi wodami.

Zaproszenie kierujemy do badaczy literatury dziecięcej i młodzieżowej, językoznawców, kulturoznawców, pedagogów, bibliotekarzy, nauczycieli, doktorantów oraz wszystkich, którzy nie będąc humanistami, chcieliby się podzielić swoją lekturą rzeki. Aby było to możliwe, zorganizujemy panel, w którego ramach wymienimy się interdyscyplinarnym czytaniem akwenów. Planujemy również panel studencki oraz aktywności warsztatowe.

Prosimy o wysłanie karty zgłoszenia do **24 lutego 2025 roku** na adres e-mail: lit.dzieci.mlodziuz@gmail.com. O przyjęciu propozycji wystąpienia poinformujemy 3 marca 2025 roku.

Oplata konferencyjna: obejmuje przerwy kawowe, obiady, materiały konferencyjne, udział w warsztatach i wynosi **450 zł** (pracownicy naukowcy i doktoranci), **200 zł** (studenci). Uczestnictwo nauczycieli: bez opłat (status słuchacza oraz udział w warsztatach).

Pozytywnie recenzowane teksty autorów zainteresowanych publikacją ukażą się w 2026 roku w punktowanych czasopismach naukowych UKEN oraz UŚ (redaktorzy zastrzegają sobie prawo wyboru tekstów).

Liczymy na Państwa aktywny udział w tworzeniu wartościowej przestrzeni wymiany myśli i doświadczeń!

Z serdecznymi pozdrowieniami

Komitet organizacyjny

dr hab. Małgorzata Wójcik-Dudek, prof. UŚ
 dr Karolina Starnawska (UŚ)
 dr hab. Małgorzata Chrobak, prof. UKEN
 dr hab. Angela Bajorek, prof. UKEN

Sekretarz konferencji
 mgr Aleksandra Polok (SD UKEN)